

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
 Kiadóhivatal:
 Fő-piacz. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A „Replica“ térképe.

Debreczen, 1893. Szeptember 6.

K o l o z s v á r r ó l kének fel bennünket e sorok közlésére.

Élénk hatása alatt állunk J e s z e n s z k y Sándor főgyészi helyettes ama gyönyörű, mély tanulmány alapján írt beszédének, melylyel ez öt nyelven kiadott alkotmányosértő, kihívó irat ferdítéseit, szemérmetlen hazugságait és rágal-mait megsemmisítette.

A „Replicá“-nak hazánk néprajza-és statisztikájáról írt fejezete, mint nem inkriminált rész, kevésbé volt méltatva a szerdai tárgyaláson. Erről a fejezetről és a munkához csatolt térképről az „Erdély“ cz. folyóirat idei 2. számában, többek közt ezeket olvassuk:

A röpirathoz mellékelt térkép, K i e p e i t H. „Übersichtskarte der Verbreitung der Deutschen in Europa“-ja után készült 1 : 3 000,000 nagyságban, s már maga az a körülmény, hogy hazánk néprajzi képét oly térkép után szemlélteti, mely a n é m e t e l e m r e irányozza fókuszpontját, eléggé jellemzi a kiadós tendenciózus irányát.

Mikor az első (bukaresti) memorándum 1891. elején megjelent, ahhoz A n d r e e néprajzi térképe volt adva. De azzal nem voltak megelégedve, mert (a mint ama röpiratban, az oláh ifjak maúak írják) „az nem tünteti fel a Magyarországon lakó összes oláhokat, mivel az oláh elem sokkal tovább terjed a Tisza felé, mint a hogy az, azon a térképen látszik.“ — Most hát olyan térképre volt szükségük, melyen n a g y o b b l e g y e n az oláh-lakta terület, s így jobban dokumentálhassák Európának, mily sok oláh nyög a magyar zsarnokság (!) nyomása (?) alatt. S ebben a tekintetben, azt hiszem, Kiepert műve (!) teljesen kielégítheti vágyaikat.

Ezen a térképen ugyanis Erdély, fel egész Mármaros-Szigetig, nyugatdél felé pedig Nagy-Károly, Margita, Nagyvárad, Sarkad, -- Gyula, Arad, Temesvár, Versecz és Uj-Moldova határáig, nem egyéb egy nagy (kék színnel festett) tengernél, melyen a német telepeken kívül csak itt-ott tűnik fel magyar szigetként néhány apró fehér folt.

A székelységnek mezejegyelmeznek, hisz közzéjük már mégis sok lett volna oláh foltokat berajzolni; hanem azért Brassóvármegye délkeleti csücskének érdekes magyar telepe, a csángóság — oláh színjelöléssel van feltüntetve. Csikvármegye észak-keleti szögletében is kelletlenül több jut az oláságnak, de érdekesebb az, hogy pl. Deés, Szamosújvár és kiterjedt magyar vidéke, aztán Nagy-Enyed, Torda és Torda-Aranyos-vármegyének magyar közép-része teljesen oláh, melyen még csak p o n t o c s k á k — s i n c s e n e k s z á n v a a magyarságnak.

Hasonlóan bának el a térkép Kolozsvármegye magyar telepeivel, és ráadásul olyan nevésségesen boszantó és tendenciózus dolgot mivel, hogy K o l o z s v á r t — hazánk legmagyarabb, s mondhatni tisztán magyar városát — n é m e t t é teszi és annak hirdeti. Természetesen így vagyunk a többi területekkel is. Azok az érdekes magyar földnyelvek, melyek Magyarország anyaterületéről Bihar-, Békés-, Csanád-vármegyék keleti széleiről az oláh-lakta nagy országrészbe mint megannyi kulturális eőrsők benyulnak, délen meg Torontál-, Temes, sőt Krassó-Szörény-vármegyékben és Dáván szörványosan előfordulnak, mind szándékosan figyelmen kívül vannak hagyva. S hogy ez miért van úgy, azt felesleges magyaráznunk.

Maga a könyv olyan, hogy bizony nem kis fejtörésre kerülhetett annyi sok hazug adatot, czélzatos állítást, hamis vadat és rutferdítést összeírni, mint a mennyi benne van. Hiszen (hogy azok után, miket a tárgyaláson hallottunk, ualmassá ne váljak) legyen elég csak a következőket említenem:

H o g y a n s z a p o r o d n a k a

m a g y a r o k? Ez a hazánk statisztikájáról írt fejezet egyik alapczime, melyben felsorolja K e l e t i Károlynak „Magyarország statisztikája“ után, — de van eszköz a szerzőnek, hogy nem a legújabb kimutatást, hanem az 1880-iki népszámlálás adatait közöljék — hogy van összesen 6,403,687 magyar, kik közé (szégyenszeire) be vannak véve a 638,314-re menő zsidók is; nem magyar lakóink száma pedig 9 335,684. Csakhogy a R e p l i k a szerzői szerint a magyarok v a l ó d i s z á m a n e m l e h e t n a g y o b b 5-5 1/2 milliónál, hanem azért, hogy e felett vitatkozzanak — nagylelkűen elfogadják, illetve megengedik, hogy számuk 6,4 milliónyi legyen. Ebből csinált aztán a sovínista magyar ifjuság 8, majd 9 milliót, s a következő alczimben azt is megtudjuk, hogy K e l e t i t ö l e r e d a 9 millió magyarról szóló mese (!) m lyet ugygyártott, hogy az 1890. év utolsó napján végzett népszámlálás sz-rint minden m a g y a r u l (i s) b e s z é l ő t magyarnak vett!

Az „oláhok terüleséről“ szólva konstatálja a röpirat, hogy Erdélyben, a magyarok és szászokkal szemben az oláhok alkotják a népesség abszolút többségét. Ha pedig vonalat húzunk Uj-Moldovától, Fehértemplom, Temesváron, Nagy-Szalontán, Nagyváradon, Nagy-Bányán, fel Barzáig, ettől a vonaltól — ugymond — egész Erdély keleti határáig kompakt oláh lakosságu, melyen nincs több néhány ezer idegennél (értsd természetesen — magyarnál), kiknek száma megfelel viszont az oláhok amaz ezerjeinek, kik e vonalon túl a Tisza felé laknak a magyarság közt. Tehát, eltekintve a vármegyék mesterkéltn kikerekítésétől, az oláhok a tulajdonképeni Magyarországon ugyszólvá még sokkal egységesebb nemzeti complexust alkotnak, mint magában Erdélyben! S mindez ritkítva van szedve, hogy annál feltünőbb legyen.

Igy foly ez tovább. De mit szóljunk még az olyan könyvről, mely jogtalanságnak tartja, hogy a budapesti egyetem 217 nyilvános és magántanár közül csakis egy oláh és valóságos égbekiáltó igazságtalanságnak, hogy a kolozsvári egyetem m a g y a r (és tisztán magyar)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Játék.

Gyerekké tudnék lenni újra,
 Játsszánk a földre lecsucsulva.

Kapnék lekváros kenyeret,
 Azt is megosztanám veled.

Elköltve a jó eleséget,
 Játsszánk férj- és feleséget.

Egymás fülébe megfogóznánk,
 Lekváros szájjal csókolódnánk.

A mamák persze észrevennék,
 A bünösöket haza vinnék.

S a porban játszó amourettek
 Szenvednének, mivel szerették!
 Zempléni Árpád.

Eltévedt boldogság.

(Sully Prudhomme.)

Ismerem, jól tudom bánatomnak okát,
 De néha, ok nélkül nagy örömet érzek,

Felébredek s lelkem boldog keűv járja át,
 Megkap egy idegen, rejté yes igézet.

Lakomra, szivembe rózsaszín ég nevet;
 Ragyogok s nem tudom e fény honnan száll
 rám,

Szépnek látok mindent, mindenkit szeretek!
 S aztán kedvem elszáll, mint muló szivárvány!

Honnan jön ez órák röpke tündöklése?
 Megnyiló menyország, mit egy perozig látok,
 Névtelen csillagok, évek éjjelébe,
 Lehulltok s a szivet sötétben hagyjátok!

Honnan jön ez érzés? Eltűnt kikeletnek
 Fénye még, a multból vissza-vissza jár tán?
 Hamvadó tüzek, így néha lángot vetnek...
 Vagy új szerelem jön, édes rózsaszárnyán?

Óh nem! Ez a sugár, mely a lelkem érte
 Nem emlék a multból, nem is előérzet,
 Vándor boldogság ez! Utjáról letérve
 Futó pillanatra a szivembe tévedt!

(Föv. L.)

Szalay Fruzina.

Ifju szivból.

— Dalok. —

Ősz felé...

Sárgul a levél már,
 Le-le hull az ágról,
 Ősz lesz nem sokára,
 Ki megyünk a nyárból.

Ugy eltudom nézni
 A levél hullását,
 S hallgatni a szélnek
 Fájdalmas bűgását.

Hiszen minden-minden
 Földre hulló levél
 Elmult boldogságról,
 Szép tavaszról beszél.

Hisz a futó szének
 Minden sóhajtása,
 A gyönyörű multvak
 Gyászos siratása...

Ezer csillag...

Ezer csillag van az égen,
 Merengek a csillagfényen...
 Úgy el tudom nézni hosszan,
 Ezüstnek arany párja van.

Úgy tekintem inen őket,
 Mint igaz, hü sz-retöket,

s az előadások is mind magyarul folynak, holott Erdélyben az oláhok vannak többségben!

A könyvben egyébiránt sok ily nevetségesen muattató részlet van; de azért kár az olyan nyomdai termékre több szót vesztegetni, mely lapokon keresztül ir arról, hogy a nemzetiségi törvény — paródia, mely jobb ügyhöz méltó szorgalommal gyűjtötte össze és közli a külföldieknek ellenünk irt kirohanásait, mely nem ismeri el az 1848-iki erdélyi uniót, melynek minden lapja a magyar zsarnokságról (!) magyarosító kormányzatról, sovínista önkényuralmi törekvésekről szól és elnyomatást lát abban is, hogy pl. miniszteriumainkban összesen csak 18 oláh hivatalnok van, holott a népességi arány szerint (melyet 17 1/2 %-nak mond) 320-nak kellene lennie és végül, mely azt hangoztatja, hogy az oláh népnek mindeunapi szava, hogy inkább a muszkák keze alatt legyenek, mint (továbbra is) a magyarok alatt!?

Veress Endre.

— A német császár. Koblenzben a nápolyi herceg előtt aggodalmát fejezte ki az iránt, hogy abban az esetben, ha az aigues-mortesi eseményekhez hasonló események ismétlődnének, az ilyen összezőrdülések a béke fenntartását kockáztatnák. Erre II. Vilmos hangosan válaszolt, hogy a hármasszövetség kiállta a tűzpróbát. Azok az incidensek, melyeknek kiinduló pontja Aigues Mortes volt, el vannak intézve, s a kedélyek lecsillapultak. Ez a tény magában fényesen bizonyítja, hogy a mi békeszeretünk s a szövetséges uralkodók békés manifesztációi szintén, s hogy azok, a kik bennünket titkos hárcias gondolatokkal gyanúsítanak — csatlakoznak. A kormányok nemcsak a rendet állították helyre, de — saját iniciatívájukból és kölcsönösen egymásnak elégtételt adtak a sértett felek. Ha bármelyik a hármasszövetség tagjai közül háborút óhajtaná, nem lett volna semmi könnyebb, mint abból, a mi Aigues-Mortesban, Rómában, Nápolyban, Milánóban történt, okot találni a casus bellire.

A mint a vak éjhomályban
Lánggal égnek — örök lángban.

S ott, a fénycsapattól távol
Egy csillag magába lángol,
Fényes bár, de nincsen párja,
S a meny boltján is csak árva...

Oh! ha.....

Oh! ha szép szemedben
Peczre elmerengnek,
Ugy érzem, könnyülnek
A bánatok, terhek,
Melyek rég sebeznek!

S ha egy pillanatra
Kis kezdet érem,
Boldogságom, üdvöm,
Ujra, újra érzem —
Hogy szabad... remélnem!

S a mikor bucsúni
Kényszerít a végzet,
Messze, messze kísér
Az az édes érzet,
A mit érted érzek.

S ha rideg magányom
Fölkeresi képed,
A mint a bohó szív
Álma f-st le téged —
Ugy zokogok érted!

Zivuska Andor.

— Belföldi hírek. (Holló Lajos) az Ugron párt tagja, vasárnap beszámoló beszédet mondott választóinak, Kun-Félegyházán, a maga s Ugron-párt nevében jelentette ki, hogy az egyházpolitikai reformokat helyesli és szükségessé tartja, ámde a forma, a kivétel tekintetében a legszigorubb kritika jogával fog a párt élni. — (Jász kun-Szolnok megye) r. k. közgyűlése kijelentette, hogy a felüggasztett Hajdu Sándor alispán helyébe mást választani még ideiglenesen sem ohajt, hanem megbizsa a megyei főjegyzőt, mint törvényes helyettesét, hogy az alispáni hivatalt a vizsgálat befejeztéig vezesse. — (A bolgár fejedelem,) a ki most tér vissza a bádeni nagyherceg temetéséről, Budapesten keresztül utazott Or-ováról hajón utazik Szófiába, hogy a kolera-vesztégzart kikerülje. — Pozsony város) új költségvetése megint kedvezőtlen; 72 514 forinttal több lesz fedezendő, mint tavaly, s a deficit 151,130 forint. Ezt az összeget 37 százalékos községi pótlékkal akarják előteremteni. — (A királyné) e hónap végén hosszabb tartózkodásra Gödöllőre érkezik. A királyné udvartartása már e hónap 18-án ott lesz Gödöllőn. — (A kolera.) Budapesten hivatalosan jelentése szerint a főváros területén tegnap délig újabb koleragyanus eset nem fordult elő, a mi annál is inkább megnyugtató, mert az utolsó eset szombaton történt az ó-budai telepen, tehát két nap óta a főváros koleramentesnek nyilvánítható.

— Külföldi hírek. (A francia választásokról) Clemenceau Draguignanban Jourdan ügyvéd ellen megbukott; Cassagnac Mirandaban bukott meg Bascoura republikánus ellen. — (A francia új képviselő ház) 310 republikánus, 122 radikális, 35 raliált, 49 szocialista és 48 reakcionárius képviselőből fog állani. A gyarmatokból még hét választás eredménye ismeretlen. — (Az orosz kormány) végleg elhatározta, hogy 1896-ban Nisny-Nowgorodban általános orosz kiállítás rendez; a tervezetet a czár már jóvá is hagyta. — (A pápai) encyclica, melyet XIII. Leo a magyar püspöki karhoz intézett, megjelent ebben a pápa ajánlja a tartózkodást a vegyes házasságoktól, mint a melyek veszélyesek a katolikus házastársa nézve; tartásuk távol a papságot a világi ügyektől s virágotassák fel a világiak társulatait, a melyekben a papság támogatást nyerhet. A pápa így végzi encyklikáját: „E szent és igaz ügyekben támaszt találtak apostoli királyotokban, a ki uralkodásának kezdete óta kegyét fordította nemzetek felé.“ — (A szerb állam bíróság) a miniszterperben vizsgálóbírónak Petrovics semmitőszéki bírót választotta meg; a vádot minisztereknek egyuttal harmincz napi határidőt adott védelmük előterjesztésére, valamint a védők megnevezésére. — (A görög király) az össze meglátogatja Sándor királyt Belgrádban.

Dall' Asta s az „Agrammer Tagblatt“.

Debreczen, szeptember 4.

A fiumei magyarság küzdelmének egy mozzanatáról s a magyar érzelmeiért folytonos támadásoknak kitett Dall' Asta helyzetéről, de egyszersmind arról is tesz tanulságot az alant közölt nyilatkozat, hogy fiumei testvéreink rendíthetetlenül kitartanak a magyar állameszme mellett. Dall' Asta nyilatkozata fellet az „Agrammer Tagblatt“ támadásaira, a „Bilancija“ című fiumei lapban jelent meg s vonatkozik a római alpinistáknak Fiuméba tervezett kirándulására, mely azonban a belügyminiszter rendelete folytán, a járvány miatt elhalasztott. Dall' Asta nyilatkozata így hangzik:

Az „Agrammer Tagblatt“ f. évi augusztus 31-ik számában megjelent egy cikk, mely szokásos és annyszor ismételt ráfogásokat tartal-

mazza melyek annyira séttik a fiumeiek hazafiságát és loyaltását. A fiumeiek érzelmei sokkal jobban ismertek mind azok előtt, kiket érdekel azokat ismerni, semhogy az iránt a legkisebb kétség foroghatna fenn; és valóban eszembe se jutna a legcsekélyebb fontosságot is tulajdonítani ama ráfogásoknak, ha min a fiumei alpesi club és egyszersmind a quarneroi hajózásisport club elnöke nem én lettem volna főrendezője azon regatta ünnepe ségek nével, melyek fiumében a római alpesi vendégeink tiszteletére rendezettek.

Teljes meggyőződéssel és nyugodt lelkiismerettel kijelenthetem, hogy az emített ünnepek semmi néven nevezendő politikai jelentőséggel nem bírtak s a fiumei alpesi club rendezte azokat egyszedül azon czélból, hogy viszozza azon szivélyes ünnepi fogadtatást, melyben ő maga 1892-ik májusban a római alpinisták részéről részesült.

A fiumei alpinisták ugyanis római testvéreiktől annak idejében mint magyar alpinisták lettek fogadva és üdvözölve. Mi akkor fennhangon dicsekedtünk szabadságunkkal, melyet azon szeretetnek köszönhetünk, melylyel Fiume Magyarország iránt viseltetik, és a Rómáiak lelkesedtek Magyar hazánk iránt, a mi nek iránt, mely ép anyyi áldozattal vívta ki függetlenségét, mint Olaszország.

Együtt volt akkor velünk Rómában a híres magyar alpinista és ügyvéd Dr. Környei Ede Budapestről is. Ezen jeles hazafi, elragadtatva ép úgy mint mi az ünnepélyes fogadtatástól és azon örömyilvánításoktól, melyekben a rómaiak kitejezést adtak meleg és szivélyes rokonszenyűknek szeretett magyar hazánk iránt, midőn mi őket felkértük, hogy közelebb bennünkhöz is vizont látogassanak meg Fiumében, szinte meghitta a rómaiakat, hogy a fiumei látogatás után ránduljanak le Budapestre is.

Mi fiumeiek, büszkék vagyunk szeretett magyar hazánkra és annak szabadelvű intézményeire, örömytasan vártuk a rómaiak megérkezését, hogy megmutathassuk nekik, mennyit tett Magyarország Fiuméért, hogy mily szép a mi fővárosunk és hogy mily lelkes vendégszeretettel tudják a magyarok fogadni barátaikat. De fájdalom! örömyünk nem teljesült, mert egy belügyminiszteri rendelet folytán el kellett halasztani a tervezett ünnepélyességet, még pedig egyedül egészségi indokokból.

Teljesen meg vagyunk győződve, hogy ha talán a kilátásba vett ünnepek alatt valamely politikai tüntetés rendeztetett volna, ezen tüntetés bizonyára akár a fiumeiek, akár a trieszti, akár a római vendégeink részéről csak is egyedül Magyarország és a magyar kormány tiszteletére és dicsőítésére történt volna.

Ime ez az igazi tényállás, mindenki meglehet győződve, hogy azon rossz akaratu ráfogások, melylyel a fiumei irredentiszmusról terjesztette, csak is az „Agrammer Tagblatt“ jámbor óhajai közé tartoznak, mely lapot mélyen bánja a Fiume és Magyarország közti barátság és kölcsönös szereter. Ezen baráti viszonyt szeretné ezen lap minden áron meggyengülve, megszüntetve látni; ámde hiába váio ezen remény, mert felbonthatatlanok a kötelékek, melyek minket Magyarországhoz fűznek.

Dr. Dall' Asta.

A hulla-égető kemenceze és hullaszállító kocszi.

(Levél a f. szerkesztőböz.)

Tegnapelőtti beces lapjában a hulla szállító kocszi és égető kemencémre vonatkozólag „D: K.“ aláírással megjelent cikkre, a netalán egyébütt is felmerülhető kételyek eloszlatás czéjből, köteleességem válaszolni; miért is tisztelettel kérem ezen sorok szives felvételét:

Az e hó 2-án délután 1/3 órára kitűzött próba égetés tudvalevőleg nem volt megtartható, mivel előre nem látható akadály miatt a ké-

szülék a jelzett időre nem készülhetett el, ennélfogva annak jó vagy czélszerűtlen volta egyáltalán nem volt elbírálható.

Mielőtt a felvetett kérdésekre és némi kételyekre a kellő választ megadnám, kívánom megjegyezni, hogy a „D. K.“ ur által felvetett kérdést a legmelegebben és köszönettel fogadom, mert ez által megadatott az impustus arra nézve, hogy magamat és az érdeklődő közönséget a jövőre elhalasztani kénytelenített hivatalos próba vizsgálat alkalmára előre is tájékoztassam minden aprólékosságra, melyek különben lényegesek figyelmeztessenem; a míg tehát ezt tehetem, czélszerűnek tartom bevezetésként a következőket megjegyezni.

A kemence és általában a készülék tudvalevőleg nem készítettett el illetve a kitűzött próba időre nem volt egészen befejezve és engem legfeljebb csak ennek vádjá terhelhet.

Nem ehet czélom ez alkalommal részletezni, hogy mit láttak, hanem igei kötelességem említeni mindazt, a mit még nem láttak az érdeklődők. Első sorban ugyanis feltűnt, hogy a még be nem erősített csigarendszeren végig haladó lánccal végén valami összeszedett sulyok voltak ráakasztva; nos, ez csak ideiglenesség akart lenni és csak az lett volna a czélja, hogy csigák által a még készítenő nehezék súlymennyisége pontosan kiszámítható legyen és úgy látszik, hogy a t. cikkíró ur és mások is kezdetben azt hitték, hogy ez állandó akart ott lenni, ha ez úgy tervezett volna, akkor bizony igaz, hogy „nagyon kezdetleges technikai részletekkel“ volna „összetákolva“.

A t. cikkíró ur becses sorait követve, a hulla-szállító kocsi tárgyalásához érek, miért is erre kívánom megjegyezni, hogy a kocsi kerekei a helyi viszonyokhoz mérten tetszés szerinti magasságra készíthetők, s ha netalán ez által a bonczoló a hullát kevésbé érhetné el, úgy ez esetben a kemence és az égető rostély (rács) asztala előtt, a hova a kocsi tolatik a föld két oldalt járdaszerűen téglával kirakható s ez által ezen segítve lesz.

Tovább érve következik a hullát eltakaró hulla szállító kocsi fedele; erre kívánom megjegyezni, hogy erről, úgy mint mindenről gondoskodva van, csak hogy mivel a próbaégetés és az átadás elhalasztatott, ez sem lett bemutatva. Ezt röviden megemlítve kívánom megjegyezni, hogy a hullát le takaró fedél egyszerűen csak szurkosvászonból való, — még pedig azon czélból, mert a gyakorlat bizonyítja, hogy azon alkalmatlan fedelek egy részt menetközben folyton rázódnak, míg más felől nehezen deszinficálható, ellenben pedig az egyszerű szurkosvászon a hulla-kemencénél készletben levő fertőtlenítő folyadékba könnyen bemárható.

Következik a hullának a hulla-szállító kocsiról az égető asztal rostélyára való felhúzásának tárgyalása; erre nézve is kívánom megjegyezni, hogy erről is van gondoskodva, csak hogy ezt sem mutathattam be. — Ugyanis az égető rostély végén láthatók az úgy nevezett vajt kampók, melyekbe úgy, a mint a hulla-szállító kocsinál horoggal elátott hengeres tekeres vas illeszhető, hogy a kocsin levő hengeres a vas horogjáról a kötél ki akasztva ezen második hengeres vas horogjára akasztható és a hulla tovább húzása egy ember által folytatható.

Következik továbbá a hulla zsirjának felfogásának, valamint a hulla minden részének tökéletes elhamvasztásának tárgyalása. Nagyon hosszúra terjedne, ha ezt csak némileg is részletesen tárgyalnám, azért ezuttal ezzel a ponttal csak röviden foglalkozhatom. Az égető asztal tudvalevőleg arra való, hogy ez által a mint tetszik a hullának csak egyes részeit, vagy a hullának minden részét a bétartalommal együtt tökéletesen elégetni lehessen. — Ha ugyanis a hulla betolása után az égető asztal a kemenczéből ki húzatik, ez esetben a zsiradék a fenékre le folyik, ellenben pedig, ha az asztal bent hagyatik, akkor sem zsir, sem pedig bétartalom a fenékre nem folyhatik, hanem igen is a ki homoritott és téglával le rakott asztalra, melyen a hullával együtt teljesen megsemmisül. Ez bizonyítja tehát azon körülményt, hogy igen is, a kemence úgy van szerkesztve, hogy ragályos hullák minden részei is teljesen megsemmisít-

hetők legyenek. E feladat tárgyalásának alkalmával a cikk író ur arra hivatkozott, miszerint a zsirral bétartalom is keveredhetik együvé; hát erre csak azt kívánom megjegyezni, hogy azon esetben, midőn a zsiradék felfogása megengedhető és kívánatos, akkor a hulla úgy is bonczolás alá vétetett, miért is a bétartalom eddig, míg a zsir le foly, úgy is az égető asztalon kint marad és az csak azután tolatik be.

A cikkíró ur arra is hivatkozik, hogy ragályos hullát bonczolni egyáltalán nem lehet; na, ezt éppen mindenkorra elfogadni nem lehet, mert hiszen ha egyik vagy másik gazdaságba bizonyos időközben csak egy-egy állat hull is el az elhullás okának kiderítését csak korbonzóknak lehet és szabad megállapítani, mert hiszen tudjuk, hogy minő szigorú intézkedések tettenekily esetekben és a gazda tulajdonos részéről a valódi körülmény megállapítása tekintetében, ha az egyáltalán nem bonczoltatnák fel könnyen és indokoltan kétely merülhetne fel.

Ezen körülményt bizonyítja a 1888 évi VII-dik állategészségügyi törvényhez adott 40.000 számú miniszteri rendelet 125 §-ában előirt azon kötelezettség, miszerint ragadós állati betegségek megállapításáról a felvételi jegyzőkönyvvel együtt a bonczolási jegyzőkönyv 8 nap alatt a miniszteriumhoz felterjesztendő. Van azonban kivételes eset, a midőn (csak ritka esetben) a bonczolás szükségtelen, mint például ha több állomány közül egy időben több állat takonykórban megbetegszik, mely esetben tehát csak az első bonczolandó és a többi nem. Csakhogy ilyen esetben csak nem tételezhető fel a zsir felfogásának szándéka, hanem a hulla teljesen megsemmisítendő.

T. cikkíró ur figyelme a kemence környékén szétterjedő büzre is kiterjed, a mire vonatkozólag vagyok bátor megjegyezni, hogy ez esetben végeredményesen ez sem volt elbírálható, mert hiszen ha az ajtó egyáltalán hiányzik és máskülömben is a kemence teljesen elkészítve nem volt, természetes, hogy az égő termények legnagyobb része közvetlen az ajtón jött ki, míg ellenben ha az kellőképen zárva van, akkor a kemence boltívei között készített kanyarulatokon át csak később juthat a kéménybe, a mi által ezen termények ismét elégségnak vettettek alá; látszik tehát, hogy e részben is már erről előre gondoskodva van.

Mindezek után ha ennek valódiságáról a leendő próba alkalmával meggyőződtem a szerencsés lesz-e, ha meggyőződtem továbbá arról, hogy a hullát rövid idő alatt kevés fával teljesen hamuvá égettetem és ha meggyőződtem arról, hogy a hullát (a mint tetszik: bőrröstől, vagy bőr nélkül) egészben, vagy feldarabolva és a zsirt felfogva, vagy a hullával és bétartalommal együtt megsemmisíthetem, akkor tünik ki, hogy megfelelő készülékem az állategészségügyi kívánalmaknak vagy sem. Őnként érhetőleg erre vonatkozó még eredményes bírálatot csakis a megjelent és befejezett próba után kérhetek. Addig is köszönettel fogadom az e tárgyban tanúsított érdeklődést.

Debreczen, 1893 szept. 5

Tamás János.

Vegyes hírek.

* **Szent-László szobra.** Nagyváradon e hónap 10-én leplezik le Szent László szobrát. A leplezés napján Schläger püspök misét mond a Szent-László templomban, Nögelli tiszteletbeli kanonok nagy beszédet tart, a melyben a szobor történetét is elmondja. Mise után a szoborhoz vonulnak, a melyet Schluch felszentel.

* **Emin basa halála.** Egy Udjidjéből visszaszállított hittérítő egy hozzá érkezett levél alapján a következőképpen adja elő Emin basa meggyilkolását: Mikor Emin basa Seid-Bin-Abed törzsfőnökhöz érkezett, ez a következő szavakkal lépett hozzá:

— Ön Emin basa, a ki az arabokat a Viktoria Nyán zánál megölte?

Mielőtt a basa, válaszolhatott volna, kardjával leütötte fejét. A törzs emberei megölték Emin basa hatvan nubiai kíséretjét és a holttesteket felfalták.

* **Dementált halálhír.** Ürge Ignác, a híres kínai hittérítő nem halt meg, sőt jobban érzi magát.

* **A mi erősebb a koleránál?** A württembergi huszárok, a kiknek ezrede Pozsonyban és a környékén állomásoz és a kik, mint említettük, Frigyes és József Ágost főhercegektől már el is búcsúztak, nem mehetnek Gácsországba a hadgyakorlatra. A mikor indulóban voltak, a lovak közt kitört a takonykór miatt az ezred a nagy hadgyakorlatokban sem vehet részt. Az ezredet ezért csak tavaszkor fogják áthelyezni.

* **Napfoltok.** Múlt hó 27-ike óta a napon egy pár nagy folt és foltcsoport látható, a foltok legnagyobbika pusztán homályos üveggel felfegyverzett szemmel is látható. A napfoltok e hó 7-éig lesznek szemlélhetők és 10-én eltűnnek a napkorong felületéről. A ki egyszerű homályos üveggel nem lát, homályosított üvegű színházi látesővön, vagy messzelátón keresztül figyeheti meg a foltokat.

Színház.

* **Somlóiné Vadnai Vilma** vendég felléptével a budapesti népszínházban „A falu rossza“ került tegnap színpadra Somlóiné játszotta Finum Rózsit és amint a „Bp. H.“ írja nem csak egy dicséretére szolgál, hogy élvezetes tudott lenni noha minden néző önkéntlenül Blaháné alakítására gondolt. A népszínházban tegnap hosszas pihentetés után újították föl a Lilit, a cím szerepben Somlóiné Vadnai Vilma asszonnyal, kinek ez most a negyedik vedéjgátéka.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelőnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távírda hivatalnál szeptember 6-án: Száraz, derült, hőemelkedés.

Szeptember 9. A kereskedő ifjak dalestélye a Margit fürdőben.

Szept. 10. A munkás dalegyet hangversenye a Margit fürdőben.

Szeptember 19. Katonai lóvásár H-Nánáson.
Szeptember 21. Katonai lóvásár Debreczenben.
Október 2—10. Országos vásár.

— „Ködös, borongós őszi nap...“ Valóságos őszi napok ezek a maiak! Illetőleg, az egész napról bajos beszélni, mert lehet hogy mire e sorok megjelennek, akkorára a nap mint valami elkésett fürdővendég, a ki miatt a fürdőorvos nem távozik a fürdőhelyről, megint ki dugja a fejét az ég kárpitja mögül s a véna szonyok nyara ismét tovább folyik. Egyáltalán nem szeretnők, ha tisztesebb koru delnök ettől a szeszélyes ősztől akarnának példát venni, mert az őszi napsugár, a második virágzás a természetnek egyéb ilyen, hivatalos hatalommal való visszaélései, nem képezhetnek reakció nézve precedenseket. Azonban a mai reggel, az már egészen arra való, hogy egy jóra való öreg asszonyság, kivált ha anyós, követendő példát válassza. Egy kis boru, de csak bárány-felhőkkel, a melyekből nem cikázhatnak alá villámok s nem dörög meg a mennydörgés, a haragvó ég oltozat e kulipredikációja. Közbe aztán egy kis napsugár, de szerény és nem kaczer verőfény, a mely tavaszt hazudik

oly pillanat allegóriája, a melyben az anyós ékszerekkel és értékpapirokkal ajándékoz meg. Egyszóval, valódi kedves őszi nap, a melyet hetek óta áhitunk már — hiába! A midőn tegnap éjjel hazafelé bandukoltunk, lábaink az aszfaltra szállingó talevelekre tapadtak. Megtaláltuk az őszi attributumait, a hulló levelet. Reggel pedig az asztalunkon feküdt tizenhárom őszi dal. Megtaláltuk ez őszi másik attributumát a papir kosárba hulló poéta-levelet...

— **A közigazgatási bizottság ülése.** A városi közigazgatási bizottság tegnap délután tartotta szeptemberi rendes havi ülését gróf Dégenteld József főispán elnöklété alatt Jelen voltak: Vértessy István, Zöld Mihály, Öry Sámuel, Abraham László, dr. Sárvary Gyula, Eötvös Károly Lajos, dr. Kósa Zsigmond, Fráter Imre, Sándor Kálmán, Ármós Bert, Sesztina Lajos, Tóby István, Márk Endre, Nemes Kálmán Kovács József Jámor Ferencz, Balogh Mihály, Orosz István. Először az akadémia felolvasták szokásos havi jelentéseket. A polgármesteri jelentésből kiemejük a következő fontosabb adatokat: A rendőrség lopásért letartóztatott 15, rendőri kihágásért 136 egyént. Az eltolonczoltak és kényszerutlevéllel kiutasítottak száma volt 116. Az első fokú iparhátság különböző iparfenek önálló gyakorolhatására 22 engedélyt adott ki, munkakönyvet pedig 90 dbot. A katonaság létszáma volt 282, közös hadseregbeli 67 lóval, 2262 houvéd 400 lóval. A lakosság állami adófejeiben befizetett 71878 frtot, továbbá 53 frt hadmentességi adót, 187 frt idegen adót, 164 frt idegen illetéket, 215 frt végrehajtási költséget, 15 frt iparkamarai díjat, 96 frt járdaadót, 105 frt közmunkaváltságot. A tisztii főorvos a város közegészségügyi állapotáról ezeket jelentette. A közegészségügy augusztusban kedvezőbb volt mint az előző hónapban, mert kevesebb megbetegedés és halálozás fordult elő. Heveny fertőző kórok közül hagymáz, roncóló toroklob, vörheny, kanyaró, vérhas szörványosan jelentkeztek, hagymáz 3, roncóló toroklob 1 halált okozott. Kolera gyanus eset 2 fordult elő, melyek közül egy halállal végződött; másik beteg 15 napi ápolás után bocsáttatott el egészségesen a járványkórházból. A jelentés hosszabban szól a Therezianumban és a nőegyleti árvaházban talált trachoma esetéről. — Azon iparosoknál vizsgálatot tartottak, akikhez a Therezianumból került árvák trachomasoknak találtak, másokon trachomát nem fedeztek fel. — A nőegyleti árvaház szembeteg növendékei aug. 23-án a kórházból visszavitték az árvaházba, ahol a kórház szemészeti osztályának orvosa gyógykezelte őket. — Augusztusban a gyakorló orvosok 24 új trachoma esetet jelentettek. Született augusztusban 125 ref. 44 r. kath. 3 ág. ev. 19 izr., összesen 191 gyermek; meghalt 116 ref. 20 r. kath. 2 ág. ev. 11 izr., összesen 149 egyén. Házasságok léptek 20 pár ev. ref. 1 pár r. kath. 4 pár izr. A kórházban hónap elején volt 174 beteg, hó végén pedig 163. A város köztisztasága kielégítő. A kir. tanfelügyelő jelentéséből kiemeljük a következőket: Az országos tanítói árvaház felállásához a város hozzájárulása szerződésileg biztosítva lévén: a tanfelügyelő a továbbiakra nevezetesen az építési programra nézve sürgős fölterjesztést tett. (A kir. tanfelügyelő pavillon rendszerben teret az árvaház; egy középső emeletes épülettel az igazgatóság számára és négy szárny épülettel az árvák számára Szerk.) Ha a miniszteriumban készülő tervek idejében beérkeznek, az épületek még az idén fedél alá hozhatók lesznek. A miniszterium megerősítvén a dajkaképző tanfolyammal kapcsolatos bonne-seminarium szervezését, ez által a bonne jelöltek állami érvényességű bizonyítványhoz jutottak. A tavaly végzett bonne-ok mindnyájan megfelelő alkalmazáshoz jutottak. — Az új tanfolyamra oly tömegesen jelentkeznek, hogy a községi iskolaszéknek sürgős teendője lesz rendelkezni, a második tanfolyam megnyithatása iránt. — **A női kereskedelmi szaktanfolyamra** nézve fontos intézkedés az, a mely sze-

rint a miniszter megengedte, hogy a tanfolyam 9, esetleg 10 hónapra terjesztessék; továbbá, hogy új tantárgyak vételessenek fel, mások kibővítsenek és hogy 18 éves kort meghaladott növendékek is ha megfelelő előképességgel bírnak, minden nehézség nélkül felvételessenek. Az iparos segédke rajztanfolyamára vonatkozó fölterjesztés még nem lett elintézve; de remélhető, hogy ez az ügy minél előbb kedvezően lesz megoldva. A nevelés oktatásra nézve sajnos visszaesést és alig pótolható hátrányt képez a trachoma ragály és a kolera ellen tett szigorú óvintézkedés. Rámutat a tanfelügyelő arra a nagyon eltérő és szerinte nem indokolt óvintézkedésekre, mely a r. kath. és a nőegyleti árvaházakban kiűtött trachoma esetek miatt tétettek. Míg a r. kath. árvaház az óvintézkedések nem zárják el attól a hivatásától hogy tovább folytathassa az árva nevelő gondozást, sőt új kath. árvákat vehessen fel, addig a minden felekezeti árvák előtt nyitva álló nőegyleti árvaház egy miniszteri rendelettel több évig meg van akadályozva abban, hogy új árvákra is kiterjeszthesse gondoskodását, betölthesse 60 növendék befogadására épült árvaházát, sőt gazdagon berendezett, kitűnően vezetett elemi iskolája is el van zárva bejáró növendékek elől, holott a többi iskolák tulszultak az általa felállított tervezett nőipariskola, melybe pedig tömegesen jelentkeztek növendékek s a mely hézagot pótló intézmény csirájában el van folytatva. A tanfelügyelő bizik a tanácsban, hogy ekként fogja informálni a minisztert, miszerint meg fogja változtatni az előbbi rendelkezését. Végül a tanfelügyelő megemlékszik a népoktatás két új díszes hajlékának a r. kath. fiúiskolának és a cser-utcai ref. elemi iskolának felépüléséről, szükségesnek tartja, hogy még egy utcai elemi ref. iskolához az idén fedél alá hozassék.

— **Személyi hírek.** Kiss Áron pü pök Majtistra utazott, Vályi János főgondnokhoz, hogy vele az őszi egyházkerületi közgyűlés idejére és egyéb egyházi ügyekre nézve személyesen tanácskozzék. — Puky Gyula kir. táblai elnök ma délután érkezik vissza Debreczenbe szabadságidejének betöltésével. — Simonffy Imre kir. tan. polgármester holnap este a gyorsvonattal érkezik haza Budapesről.

— **A harmadik egyetemért** olyan fajta versengés indul meg a nagyobb városok között, mint annak idejében a királyi tábláért. Szeged, Nagyvárad és Temesvár mellett Pozsony lépett komolyan sikra, a meny nyében ott egyetlen polgár 10.000 forint alaiására kötelezte magát, ha csakugyan lenne egyetem, sokat várnak az ottani első takarékpénztártól, a társadalmi téren is megindult mozgalomtól. Debreczen azonban már is többet tett ebben az irányban, áldozatkészségét is példának ismerjük s vállalkozásában támogatni fogják őt úgy a református egyház, mint az érdekelt városok és megyék és a haza összes lelkes polgárai. Azt hiszik talán Pozsonyban, hogy nekünk ellenünkre lenne, ha a harmadik egyetem mozgalma fölkipattan a negyedik egyetem is?

— **Népesedés.** Debreczenben aug. 27-től szep. 2-ig terjedő héten született élve 22 fiú, 19 lány, halva 1 fiú, összesen 42 gyermek. — Meghalt ez idő alatt 8 fiú, 15 nőnemű, összesen 23 egyén.

— **Indiskrét fényképek.** Minden időnek megvan a maga passziója és a maga betegség. A századvég az ideg sek és az amatőr-fényképezés teremtette meg. A hajók fedélzetén, az omnibuszok tetején, a piac közepén minduntalan akad egy műkedvelő, aki elő kapja hóna alól harmonikás kis gépét, hogy egy fézkendő szuszterinast vagy egy kecses hölgyecskét lekapjon vele. Ezeket a békés embereket mindeztideig semmi veszedelem sem fenyegette. A komoly emberek moolyogtak a buzgalmon, a naivabbak kellő tisztelettel tértek ki az utjuktól. Most azonban külföldön egyszerre meggyűlt a bajuk. Legelőször az ostendei nővendégek szólaltak fel az ellen, hogy a cirikáló amatőr urak uszórnhában örütsék meg a képiiket. A hatóság be is tiltotta ezeket a

pillanatnyi felvételeket. Az meg Dower és Calais között történt, hogy egy angol tengerésztestet abban a perczben kapta le a fedélzetet tubusával, mikor éppen tizenöt nő utas a tengeri betegség legkritikusabb pillanatát szenvedte át. A mult héten Berlinben egy szép szőke menyecske bepanaszolta a bíróságnál az áttelless lakót, mert a fürdőszobájába fordított géppel abban az indiskrét pillanatban vette őt le, a mikor a kádból lépett ki. A kellemetlen képet azután az amatőrök klubjában mutogatta ismerőseinek. Jogászörökben érdeklődéssel várják a bíróság ítéletét arra nézve, vajjon szabad-e valakit beleegyezése nélkül fényképezni és meg lehet-e büntetni akkor is az amatőrt, ha képet el nem árusítja?

— **Debreczen költségelőirányzata.** Szabó József főszámvevő összeállítván Debreczen város házi pénztárának 1894 évi költségelőirányzatát, azt a ma d. u. összeült rendkívüli tanács ülés elibe terjesztette. A költségvetés szerint:

rendes bevétel	941197 frt 12 kr.
rendes kiadás	939301 frt 01 kr.
maradvány	1896 frt 11 kr.
rendkívüli kiadás	38879 frt 79 kr.
rendkívüli bevétel	1000 frt — kr.

A rendes költségvetést összevetve a rendkívüli költségvetéssel 35983 frt. 68 kr. hiány mutatkozik, amelynek fedezetül a jelenleg kinlévő legelő hátralékok szolgálnak.

— **Ülések a városházán.** A városi tanács ma d. u. 3 órakor rendkívüli ülést tart a jövő évi költségvetés tárgyában. D. u. 4 órakor pedig az árvaszéki felebvezések elbírálására alakított közigazgatási albizottság ül össze.

— **A nagyváradi sajtó affaire** mindinkább bonyolódik. Korbuly József, a kolozsvári nemzeti színház volt intendánsa s az „Erdélyi Híradó“ szerkesztője, lapjában azt írta az Ujlaki esetből kifolyólag a nagyváradiakról, hogy „gyávák“, a kik „hazugságaikkal felültették a sajtót s homályt vetettek a magyar sajtó tisztaságára.“ — Ebből újabb polemia támadván, Rácz Mihály, Nagyvárad főjegyzője s a „Szabadság“ felelős szerkesztője — sajtópört indított Korbuly ellen. — Az „Otthon“, a „Szabadság“ és a „Nagyvárad“ szerkesztőjének újabb kivánságára, nem tárgyalja az Ujlaki-esetet. — Bige Gyula, a nagyváradi kir. törvényszék vizsgáló bírája, már meg idézte az Ujlaki-ügyből folyó tömeges párbaj-kihívások részeseit, a mint pedig bennünket értesít enek, Eötvös Károly országgy. képviselő elvállalta a porkai Eszti képviselőt ennek a „Pesti Napló“ és „Szabadság“ ellen indított sajtópörtében,

— **Járvány-bizottság Hajdumegyében.** A hajdumegyei egészségügyi bizottság tegnap délután 3 órakor Szöllösy János megyei tisztii főügyész egészségügyi bizottsági elnök elnöklété alatt ülést tartott a megyeházán. Jelen voltak az ülésen Varga Géza megyei t. főorvos, dr. Hegedűs Pál járás orvos, dr. Konrád Sámuel Bözörmény város t. orvosa, dr. Szalay István nánási t. főorvos, dr. Hetényi Lipót szoboszlói t. főorvos, Paksy Károly bözörményi rendőrfőkapitány. — Horváth Kálmán kabai gyógyszerész, Tóth Kálmán debr. mérnök és Papp Lajos megyei t. árvaszéki ülnök, ki az ülés jegyzőkönyvét vezette. Az ülés első és legfőbb mozzanata volt hogy tekintettel a fenyegető kolera-veszélyre, a hajdumegyei egészségügyi bizottság járványbizottsággá alakult. Rács Gyula kir. tan. alispán bejelentette, hogy Varga Géza t. főorvossal eddig minden szükséges intézkedést megtettek a kolera terjedésének megakadályozására. A járvány bizottság helyeslőleg vette tudomásul a jelentést, — a további teendőket az esetenként összehívandó járvány-bizottság fogja végezni. — H. Bözörmény város közönségének nevében Somossy Béla polgármester kérvényt nyújtott be az egészségügyi bizottsághoz, hogy

az 1876. évi XIV. t. cz. 134 §. a) pontja értelmében H.-Böszörményben egy harmadik gyógyszerár engedélyeztessék. A bizottság a gyógyszerár felállítását engedélyezhetőnek vélte s partólólag terjeszti a feliratot a hajdumegyei közgyűlés elé, a honnan a belügyminiszterium elé fog terjesztetni.

— **Uj kövezeti vámtarifa.** Debreczen város kövezeti vám szedési jogának meghosszabbítására és az új vámdíjgyezék megállapítására vonatkozó közgyűlési határozatot az ez ellen beadott felebevezésekkel együtt a kereskedelmi miniszter visszaküldötte a közigazgatási bizottsághoz azzal a meghagyással, hogy az 1890. I. t. cz. 90 §-a értelmében e törvény 85 és 99 §§-ai szem előtt tartása mellett a közgyűlési határozatra vonatkozólag javaslatot adjon. A bizottság tegnapi ülésében tárgyalás alá vévén az ügyet, — következő tartalmu fölterjesztést intézte a miniszterhez: miután a kérdéses vámdíjgyezékben az 1890. I. t. cz. 99 §-a által biztosított vámentességek teljesen figyelemre méltatva vannak s miután a vámtárgyak fenntartásához és gyarapításához szükséges kiadásokkal szemben a remélhető forgalom mellett az új díjtételek szerint várható bevételek magasaknak nem látszanak, s a vámszedési jog a városnak olyan külön jövedelmi forrását, amelyből más szükségleteit is fedezhetné, nem képezi; — tekintetbe véve azt is, hogy e díjgyezék érvénye csak öt évre kéretik: e díjgyezék, illetőleg az ennek megállapítása iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyandó lenne.

— **A hazaérkezett zászlóalj.** A magy. kir. 3-ik honvédegyezred Debreczenben állomásozó harmadik zászlóalj, tegnap V.-Pécsre ment, hogy a Zilahról érkező 4-ik zászlóaljat fogadja. A két zászlóalj V.-Pécsen tul találkozott és Görgey ezredes jelenlétében harci gyakorlatot tartottak. A gyakorlat után mind a két zászlóalj V.-Pécsen szalásoltatott be éjszakára, a honnan ma reggel indultak Debreczen felé. Debreczenből az 1. és 2. zászlóalj ma reggel vonult ellenük a szokásos gyakorlat után az egész ezred Debreczenbe jött, hogy a folyó hó 17 ig tartó ezredgyakorlatokon részt vegyen. — A 3-ik honvéd gyalogezred az idén csak ezredgyakorlatokat tesz, melyek Reviczky tábornok jelenlétében folynak le. Az érkező zászlóalj elé sokan kimentek a v.-pécsi országra.

— **Követésre méltó példa.** Aradon a főreáliskola igazgatója, Boros Vida, a tanulók felvéte élén a következő követésre méltó eljárást honosította meg. Miután az igazgató a tanulókat felvette, az intézet orvosa egy külön teremben a leg gondosabban megvizsgálja. Vizsgálata kiterjeszkedik mindazokra a fizikai mozzanatokra melyek a tanuló szellemi képességét befolyásolják, főképen az érzékszervekre, de különösen a szemre. Tapasztalatait az orvosi külön e célra rovarozott lapra jegyzi mely jegyzetek útján a tanár előre is némi tájékozást kap a növendék egyéniségére vonatkozólag, az orvos pedig évközben szerzendő tapasztalatait egybevetvén a feljegyzett adatokkal, a tanulók testi fejlődéséről hü képet szerezhet. Az újításnak legfőbb gyakorlati haszna az, hogy a járványos betegségeknek iskolába hurcolása lehetetlenné válik. Ajánljuk az itteni iskolák figyelmébe is, mert nálunk az individuális szempontok elhanyagolása folytán történik a tanári és a tanítvány között annyi — félreértés!

— **Debreczeni katonák Boszniában.** A nagy hadgyakorlatok után házi ezredünk első zászlóalja, mely az idén Debreczenben állomásozott, a bosnyák Krajniczába lesz áthelyezve.

— **Halálozás.** Szoboszlai Papp József, Szabolcs megye közéletének egy tipikus alakja a nagykállói választókerületnek két ízben volt orsz. képviselője, a vármegye bizottmányának tevékeny tagja, élete 76. évében Ujfehértón meghalt.

x **Dr. Guttman Ede** fogorvosnak mai számunkban foglalt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

x **Egy népszerű.** A „Moll-féle francia borszesz és só“ által a betegnek egy ép oly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik közsvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és dagadtoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kr. S-étkü des naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tachlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával.

x **„Petanovits Metropole szálloda“.** Thühauf J. ismert fővárosi kávéház tulajdonos átvette az új díszes és előkelő metropole szállodát kinek személye elég garantiát nyújt s vállalat sikeréről, az elegánsan és nagy pompával berendezett szállodában, hol villanyos világi ás, felvonógép, fürdő, kitünő vendéglő és elegáns kávéház létezik, — a keleti pályaudvar, nagy körút és a azínházak közelében van és ezért igen ajánljuk a fővárosba felránduló t. olvasóink b. figyelmébe.

Törvényszéki csarnok.

* **Árlejtes.** A debreczeni kir. tábla, ugy szintén a területén hatáskörébe tartozó összes hivatalok papir és irodaszer szállítására tegnap tartatott meg az árlejtes a kir. tábla helyiségében. Ez alkalommal a következő ajánlatok tettek: Gyürky Sándor Debreczenből: 8283 forint 19 kr. Galitzenstein H. Budapestről: 8094 ft 50 kr. Somenteld Adolf Nagyváradról: 8088 frt 58 kr. Cokona nyomda és kiadó részvény társulat: 6689 frt 58 kr. Ez utóbbi vállalat tehát 1398 ft 94 krral volt olcsóbb a legkisebb ajánlatnál.

Közönség köréből.*)

(A h. szoboszlói tüzőltó egylet.)

T. Szerkesztőség!

„Bomladozó tüzőltó egylet“ czimen becses lapjának f. évi 204-ik számában egy újabb közlemény jelent meg a szoboszlói önkéntes tüzőltó egyesülettől, melyben az foglaltatik, hogy a parancsnokság be adta lemondását azért mert elégedetlen s el van keseredve főparancsnoka ellen.

Mi, a kik ezen egyesületnek parancsnokságát képviseljük megütközéssel olvastuk azt, s kijelentjük, hogy a fentebbi közlemény tartalma nem felel meg a valóságnak, mert közlünk tényleg senki sem mondott le, arra nincsen is oka senkinek, mivel ha merültek is fel egyesületünket érdeklő olyan események, melyek közlünk nézeteltérést okoztak, azokat mi nem tömeges emondással szoktuk elintézni, hanem a maga igazi fóruma előtt és sohasem felejtve azon magasabb cél iránti kötelességünket, melynek elérésére egyesültünk.

A lapokban egyesületünket érdeklőleg a közeli időkben megjelent közlemények tendenciájával mi tisztában vagyunk, de láthatja minden elfogulatlanul itélő ember, hogy azok rendszeres hajsza jellegét viselik magukon, teljes hiányával azon jóakaratra, melyet egy nemes és emberbaráti egyesület, még ha hibákat követne is el, — megérdemel.

Ezen körülmények tartamára nézve különben részletekbe nem bocsájtkozunk, kinyilvánítjuk azonban, hogy azok kivétel nélkül vagy elvannak ferditve, vagy valótlanságokat tartalmaznak. Kinyilvánítjuk, hogy főparancsnokunk ellen nem vagyunk ekkeseredve, a mint azt a cikk állítja, arra okunk nincsen is, mert főparancsnokunkat ügybuzgó, tevékeny és áldozatkész tüzőltónak ismerjük, s ha történt is közlünk és főparancsnokunk közt olykor nézeteltérés, a mi bármely egyesületnél megszokott történni, azt mi a maga útján mindannyiszor sine ira et studio elintéztük.

Általánosan tudva van, hogy a tüzőltóság intézménye sehol sem dicsekedhetik valami nagy

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

népszerűséggel, így van ez nálunk is, sokat kellett küzdenünk és eltűnnünk nekünk is, de tettük szívesen, mert városunkat a fizetések tüzőltósággal járó nagy költségtől megmenteni kívántuk. Nem riaszt bennünket vissza a — bár mélyen érint, — a nyilvánosság előtti méltatlan meghorcolás sem. Válltva, csüggedetlenül törekszünk mint eddig továbbra is hogy polgártársaink és városunk érdekeit szolgálhassuk, nem várva ezért sem elismerést, sem más jutalmat, mint a mi öntudatunk nyújt, kívánván csupán azt, hogy mentsem meg minket az Isten a névtelenség köpenyébe bujt olyan barátoktól, kik az egyesületünk iránti érdeklődés és jó akarat örve a att egyesek iránt táplált bosszus indulatok kielégítésére köztünk egyenlenséget akarnak szítani, s ezzel egyesületünk megrontására törnek.

H-Szoboszló, 1893. Szeptember 1.

A szoboszlói önkéntes tüzőltóegylet parancsnoksága:

Kiss György, Mónus Gyula, Erdős Lajos,
t. e. titkár. segéd tisz. főpar. helyettes.

Fehér Gábor, H. Fekete Gerzon, Szabó Lajos,
osztály par. szakasz parancsnok. szakasz par.

Agárdi Lajos, Kálmán Károly, Göbel József,
szak. parancsnok. szertárnok. szertárnok.

Zubó Lajos,
szakasz parancsnok.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

ELSŐ KÖTET.

X.

(Folytatás.)

23.

— Elöttem bizonyosnak látszik lenni hogy lessz Egy nő ki harmincz évet elért, birni óhajt különösen akkor, midőn érdeke is azt kívánja hogy legyen. Ezen érdek pedig világos Donisnéra nézve

— Végre, kedvesem, e pillanatban nincs neki, s hogy később ne legyen neki, e fölött örködni az ön gondja lesz.

— Mi az ördögért házasodott meg Donis ur?

— Mert, mindamelllett hogy ő a pénz és keveskedelem embere, egyuttal a szív és érzés embere is, gyöngédségre volt szüksége.

— Ön azt mondá nekem, hogy ez egy értelmes ember.

— Ő azt hitte, hogy e házasságban megtalálndja a gyöngédséget. A mi Donisné illeti...

— Őt illető eg nem kell az okot fürkészni, a férj vagy a döntő ok kellett hogy legyen.

— Nem tudom, hogy a mint ön hiszi a vagyon lett légyen döntő ok, du Prada kisasszony a Gascogne legbüszkébb leánya volt.

— To ább, nem értem önt; nemes és büszke hogyan mehet egy kereskedőhöz?

— Mert ahöz igen szegény volt, hogy rangjához illő férjet találhasson; ekkor fordult egy oly emberhez, kinek hirneve, tehát egy egy a nemességnek volt. Ha ön tudná, hogy Bordeauxban Donis ur mily becsülésben részesül, ön értené, hogy valaki büszke lehet neje lenni.

Ne panaszkodjék miatta, ő valószínűleg szövetségünk lesz; önek neve és származása sokkal nagyobb befolyással lesznek reá mint Donis apára, ki más tulajdonok iránt fogékony.

— Atyám valami udvarlóról beszélt. Komoly dolog ez?

— E felől bizonyosat nem mondhatok.

Heysem Fülöp a családdal bizalmas lábon áll, de hogy Donis ur vőül eltogadná-e? Ez kérdés.

Heysem Fülöp huszonhat éves fiatal ember, a juliusi kormány alatt Bordeaux képviselője, a király személyes barátja és a palotában otthonos volt; ő a politechnica iskola növendéke és bányászati mérnök, iskolai bevégeztével utazást tett a világ körül, melynek leírása bizonyos sikert aratott. Jelenleg vizsabályozási tanulmányokat tesz a Gironde folyón. Semmi vagyona sincsen; nincsen állása, és a császári kormány alatt, az sohasem is lesz. Reánk nézve tehát oly veszélyesnek nem gondolom őt, mint azt barátjai és a Bordeauxi orőanista világ né-

melyike szereti állítani. Végre, kedves barátom, ez a helyzet, önön áll azt kiaknázni. Most pedig, ime jövedőbelijének uradalma.

— Hol van ez?

— Itt, ez oldalon, ezen erdő csoportok között, ezen kerített emelkedésen álló tornyos kastély, ez Château Pignon. A környező és a mezőig terjedő szőlő, évenként 100, 120 hordó bort terem, melynek bora rendszerint 1500, 2000 francért adatik el. Azelőtt Château Pignon, Medoc nagy kiterjedésű természetű területének, harmadik osztályába volt sorozva, mióta az Donis uré, az esküdtsek által a második osztályba helyeztetett. az új birtokos gondozása folytán, ki több gondot fordít a minőség, mint a mennyiségre. Donis ur. kinek több hájja szabályosan teszi meg az indiai utat, azokat részben borával terheli meg, melyet úgy gondoz mint egy apa gyermekeit. és ha piuczeit melyek paloták, meglátogatandjuk, aranyos rácsokon nyugvó boros üvegeket fog látni

— És mikor lesz a látogatás megteendő?

— Szeretném önnek azt mondani, hogy mindjárt; de a megnyitás órája közel, a disz-ebéd után fogjuk azt megteenni. Bocsásson meg ezen késelemért. értem az ön türelmetlenségét.

— Megvallom hogy Chateau Pignon tet-szik nekem és az vonzó. Csak a kis Rira-deynera...

De Sainte Astreberthe szavait kettős dör-dülés szakítá félbe; a főnök kocsija Pressac területét érinté és diadalmas érkezett ágyuszó-val üdvözlék.

XI.

De Cheylus urnak semmi része sem volt a Pressac községi és iskolai épületek munkála-taiban; ezen munkálatok még akkor határoz-tattak el és hajtottak végre, midőn ő még Bas Rhin megyében volt. Tehát elődje volt az, kit a lakosság köszönetnyilvánításai megillettek ha egyáltalában köszönetnek helye lett volna, egy olyan építkezésért, mely a községet rendesen eladósítá; mindamellét ő volt az, kinek azt ily lá-más módon kitejezik. Nem volt-e ő megye-főnök? Több nap óta dolgoztak, hogy a pia-czon egy diadalívet állítsanak fel; az új épület zászlókkal lombokkal lett felékesítve; a főtűza homokkal hintetett be, a tűzoltók egész héten fegyvereikkel gyakorlatokat tartottak, a zene-ka-üdvözlét és gyorsított menetű indulóját ismétlé, a várost minden irányban keresztül-járta; más tűzoltók szomszéd községekből tíz mértföldnyi területéről jöttek. hogy a főnök szemlét tartson felettük és a díszlakomán részt-vegyenek; ezen díszlakomához a nagy téren állítottak fel az asztalok, sátrak alatt, míg az új község ház főtermében, egy, külön, a tekin-télyesebbek számára állítottak fel; egész héten által minden este löttek egyet az ágyból, hogy az érkezési üdvözlét belé ne rekedjen, s e sok készület több volt az elégnél hogy a lakosok kíváncsiságát felébressze, a tűzoltók elvonulása lessz majd látható, e vezény szót „fegyverre, tisztelegj“ fogják hallhatni. Puskaporszagot éreztek; lesznek szélben lobogó zászlók; a disz-ebéd után egy léggömb fog felemelkedni. Mind-ent az elmék és szívek elkészületen várták.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* Akadály. Biró: Mi a foglalkozása?

Vá d l o t t: Amerika-utazó vagyok.

Biró: Volt-e már Amerikában?

Vá d l o t t: Nem, a rendőrség még min-dig visszatartott.

* Az uszály pátfogója. Két év óta folyik urbi et orbi a kíméletlen báboru a csipkészszerű, impozáns uszályok ellen. Kegyetlen kézzel hur-czolják meg porban-sárban és daczára, hogy a gyöngéd női nemhez tartozik, mindeddig nem akadt bátor lovag, aki megvédelmezte volna. De amig egyebütt az orvosok és a gyöngé tü-dejű sétálók csak in effigie itélték halálra, a svájci fürdők igazgatói a szó legszorosabb ér-telmében számítottak valamennyi esplanaderól és sétaterről. Végre most éppen ezen a legellen-ségebb területen akadt az első pártfogója. A müggendorfi fürdő direktora az igazgatóság fe-

lete tábláján a következő hirdetést függesz-tette ki:

Törvény az uszályviselésre.

1. §. Az uszály viselése megengedtetik.
2. §. Poros időben magasra tartandó.
3. §. Sáros időben leeresztendő.

Müggendorff, augusztus 20.

Az igazgatóság.

UJ ÖSVÉNY.

A bánat, hervadás vidéke
Eltűnt előlem messzire,
Szívem meg fog pihenni végre
És újra ébredez hite.

El-nyedtt izmainm feszülnek,
Szemem büszkén egekbe néz,
Lesz még e sebzett szívre ün:ep,
Kit annyit üldözött a vész!

Útött az óra, itt a válság,
Meválhja azt, ki szenvedett,
Bukásomat hiába várják
Kárörvendőn az emberek!

Te vagy, ki f tragogy-z utamra,
Igazság, égi tiszta fény!
Megesap hatalmad langy fuvalma
S a győzelem tekint f-lém!

Lé v a y M i h á l y.

Mindig azt tartják legokosabbnak, amit már késő megteenni.

T a c i t u s.

* Székely konyha. A hunutódok asztalára néhány olyan jóízű specialitás kerül, a mely megérdemli, hogy népszerűbb legyen. Ilyen a s z a b ó g a l l é r. Készül pedig ez az eledel a következőképen: a laskatésztát kinyújtják, szalonnából zsirt olvasztanak, a melylyel meg-öntözik vele a tésztát, majd három ujj szélesen behajjták, derelyemetszővel kivágják és sós vízben megfőzik. Egy má ik, de már nem valami biztató eledel a b á l m o s; juhtej tejfelébe mállélesztet főznek és zsirt tesznek rá. — Egyik specialitás az o r d á s l e v e s. Az ordából kiverik a vaját s a mi hulladék maradt, abba kaprot tesznek s feleeresztik tojással. Van aztán b o s p o r o s l é: csirke rántással, beletéve fog-hagyma és kenyérbél. L a p o g y á n a k meg azt nevezik, hogy a kenyértésztát megsütik a zsirban. Azt mondják a székelyek, hogy a ki megszokta, többé le sem tud szokni róla.

* Ez már új dolog! Egy amerikai termé-szettudós, Wiggins azt fejtegeti, hogy a vizára-dásokat a táviró- és telefondrótok nagyon elő-segitik. Mióta mindentelé telegraf- és telefonhu-zalok vonulnak, azóta növekednek az árvizek. És ugyan mért? Mert ezek a huzalok a villa-mos erőt elrabolják a felhőktől, s a felhők vá-lóssággal megbomlanak. Ez már csakugyan új! Wiggins tehát azt ajánlja, hogy a huzalokat a földben kell elhelyezni akkor aztán a felhők haragja is kisebb lesz.

Közgazdaság.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság“ közlése 1893. szept. 5-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.85	116.15
„ vasúti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	125.50	126.50
„ koronajárdék 4% — — —	94.20	94.60
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100.—	101.—
Oszták aranyjárdék 4% — — —	119.—	119.50
Egységes állam kötvény 4 3/10% — — —	96.75	97.50
Tisza-szegedi 4%-os nyereséj-sorsjegy	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	410.50	411.—
Oszták hitelrészvény — — —	335.80	336.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	114.75	115.25

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128.—	128.50
Oszták földhitel sorsjegy 3% — — —	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.25	12.75
Oszták „ „ — — —	18.50	19.—
Olasz „ „ — — —	13.50	14.—
Bazilika sorsjegy — — —	8.75	9.25
Jó-szív „ — — —	3.—	3.30

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.90	6.03
20 márkás arany — — — — —	12.32	12.36
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — —	9.95	9.99
Sovereigns — — — — —	12.57	12.62

Budapest-kőbányai serféskereskedelmi csarnok.

Szeptember hó 4. Hízott sertés árak:
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páron-kint 400 kg-ron felüli súlyban) —. —. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban —. —. krig. Fiatal nehéz (páron-kint 320 kilogramm felüli súlyban) —. —. 43.5 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 43.5—45. krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) 45.—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 41.—42. krig. — Közép (páronkint 220—280 kgr. súlyban) 42.5—43. krig. Könnyű (páronkint 220 kgr. terjedő súlyban) 44.—46. krig.

Szerkesztői posta.

K. R. o. (Helyben.) Mondhatnók, hogy kanapé-kérdés volna, ha — nem az utcai köszönésről lenne szó. Főttélenül igaza van abban, hogy nők nem tartoznak a férfiaknak előre köszönni sehol, semmiféle helyzetben, legyenek akárminő öregek azok a férfiak és bármilyen magas állásúak is. — A nő előtt kalapot kell emelnie az urakodótól kezdve mindenkinek, — bár az urakodók még mindig katonasídit játszódnak a modern Európában is, nem kalaptelevevéssel köszönnék. Még ha férfhoz megy a nő, akkor is a vendéget fogadó férfi tartozik előbb üdvözölni a nőt, a min hogy bizonynyal üdvözli is. Az utcán való köszönés férfiak közt a rang és kor kérdésének komplikálásából áll; idősebbek mindenkor megvárják, hogy a fiatalabbak őket előre üdvözöljék, míg másrésztől a magasabb rangban állók s gazdagabbak, kor-különség daczára is köszöntést várnak. — Sokkal inkább a köszönés szavai érdemelnek leszólást. A „jó napot“, „jó reggelt“, s „jó estét“ köszönési forma különösen, ha nem „jó-nápot“ —nak ejti ki a millennáris Árpád-ivadék, eléggé elfogadható és nemzeti volna. A „kezt csokolom“ nőkkel szemben divik, ostoba tulhaj-tásokba tévedve; nem volna rossz, ha csak akkor és olyanokkal szemben alkalmaztatnák, a kik csakugyan kézesokra méltók és a kézesokolásnak máskülönbu is helye van. Az „alásszolgája“ köszönés a legelőbb ember-nek szinte szajkó-módra szalad ki a száján; nem ritkán középüveltségű nőknek is. A modern „— a szolgé“ rövi-dítést az üzlet sok beszédű lovagjai honosították meg magok közt és tetszelegnek is vele szelbitben. Legve-szedelmesebb mindezek közt a „van szerencsém“ formu-lája, a mely a német „ich habe die Ehre“ —nek szolgái, tehát magyartalan és más értelmű lefordítása. — Azt mondja erről Jókai, hogy nincs szüksége arra a magyar embernek, hogy már a köszöntéskor is figyelmeztesse embertársát, hogy: neki van becsülete. Ez különben német-magyar dualisztikus szójáték. Ha magyarosan és igazi jó érzelmi köszönéssel akar élni, kívánjon „minden jót“ elváláskor annak, a kinek kárát nem óhajtja. De ha jó ízlése van, n-m fog déli 1/2 órakor is „jó-reggelt“ kívánni csak azért, hogy későn kelő nagy úrnak tartsák. Ha pedig valamikor a kis leánya felő, tanítsa meg, hogy bár elegánsnak mondják, de nem szép a hölgyektől — a fejbiccentésből álló köszönéskor lehetőleg lenézni a köszöntőt, vagy nagy előkelőséggel elfordítani az arcot másfelé. Mert ez is divatos formája többeknél a köszönés fogadásának. Nem köszönni pedig azoknak a sajtásága, a kik kopaszok — be'ül. Ezeknek az ember különben másodizben már oda sem néz, mert a ki „nyilvánvalólag“ nem viszonzozza az üdvözlést, az nem tarthat igényt művét ember észrevételére. Egyebekben „Isten vele!“

Jogoncz, Imé, még egy Claquehutes, a melyből kitűnik, hogy az író n é m e t b ő l fordította a francia szerző művét. Azt ugyanis, hogy „e r e m i t a g e“ (remete-lak) „e r e m i n a p o k“ —nak fordította, vévén „Eremit“ helynévnek s a „T a g e“ —t napoknak.

Athlétá. Hogy tegnap H e r k u l e s z napja volt a görög naptár, V i k t o r pedig a protestáns naptár

szerint? Igaza van, hogy ezt a napot a sport-emberek, athleták, tornászok kettős ápropóból tehetnék meg országos murizó napjukká!

Z. A. Legesinosabbak a közlöttek. Avult eszmék vannak ezekben: „El nyitlak már”, „Csak te érte d”, „Hol az én sírom fog állni”, „Dal a patakhoz” és a „Ha perczre-perczre elmerengne lelkem” kezdett. A „Borult az ég” címűnek befejező eszméjéből lehetne valamit faragni. A „Ha a tavasz langy szellője” kezdetűben az utolsó négy sor a csinos. „Ha minden szép csillaga az égnek” címűben van hang, de olyan, a mely negyven éve nem divik. Ilyen a „Sajkadal” is. Az „Elmélázok néha” kezdetűben a nyolczadik sorban kellene pointe-nek lenni. A végén ellapul a „Mikor” című. A „Fényes szalombokban” szép motívumok vannak, de a csinos gombhoz hiányzik a csinos köpeny. Várjuk megbeszélésre, mondott helyen és időben.

A h.-dorogi nagyérdékű levelet holnapi számunkban közöljük.

MENETREND.

— Ervényes 1893. május hó 1-től. —
(Egységes vasuti (zóna) idő szerint.)

Debreczentől indul:

B.-pest—N.-Várad felé (gyv)	reggel 8 ó. 40 p.
" " "	délután 12 ó. 52 p.
" " "	este*) 10 ó. 31 p.
Csak N.Várad felé	d. u. 3 ó. 40 p.
M.-Sziget felé	d. u. 3 ó. 24 p.
" " "	este 7 ó. 45 p.
" " "	éjjel 3 ó. 09 p.
Kassa felé	reggel 8 ó. 45 p.
" " "	d. u. 3 ó. 35 p.
" " "	este. 7 ó. 40 p.
Büd-Szt-Mihály felé	(m. á. vasuttól reggel 5 ó. 48 p.
" " "	" " " d. u. 3 ó. 15 p.
" " "	vásártérről reggel 6 ó. 04 p.
" " "	" " " d. u. 3 ó. 30 p.
Füzes-Abony felé	(m. á. vasuttól reggel 5 ó. 05 p.
" " "	" " " d. u. 3 ó. 50 p.
" " "	(vásártérről reggel 5 ó. 18 p.
" " "	" " " d. u. 4 ó. 04 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—N.-Várad felől: éjjele**)	2 ó. 44 p.
" " "	d. u. 3 ó. 09 p.
" " "	(gy. v.) este 7 ó. 09 p.
Csak N.-Várad felől:	reggel 7 ó. 42 p.
M.-Sziget felől:	reggel 7 ó. 54 p.
" " "	délután 12 ó. 29 p.
" " "	este 10 ó. 16 p.
Kassa felől	reggel 8 ó. 07 p.
" " "	délután 12 ó. 36 p.
" " "	este 7 ó. 20 p.
Büd Szt-Mihály elől	(vásártérről reggel 8 ó. 19 p.
" " "	(m. á. vasúthoz reggel 8 ó. 17 p.
" " "	(a vásártérről este 7 ó. 21 p.
" " "	(m. á. vasúthoz este 7 ó. 30 p.
" " ") vásártérről reggel 7 ó. 51 p.
Füzes-Abony felől) m. á. vasúth. reggel 8 ó. — p.
" " ") a vásártérről d. u. 5 ó. 07 p.
" " ") a m. á. vasúth. d. u. 5 ó. 16 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

sz.v. reggel	8 ó. 25 p.
gy.v. d. u.	2 ó. 10 p.
sz.v. este	7 ó. — p.

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről Budapestre.

**) Közvetlen vonat Budapestről M.-Szigetre.

A Kassa felé utazókra legalkalmasabb ha az este 7 óra 40 perczkor induló vonatra ülnek, a melylyel másnap reggel 6 óra 2 perczkor Kassára érkeznek:

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Arnold.

Nyilttér.

Ma szerdán szept. 6-án

HURKA-ESTÉLY

Töpörtös pogácsa,

Kitűnő érmelléki borok.

DRÉHER-féle legfinomabb KORONA-SÖR,

RÁCZ KÁROLY

kitűnő zenekara mellett.

Kiváló tisztelettel

VÉBER I. vendéglős.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kösvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainát, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízközelkedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

MED. UNIV.

Dr. GUTTMANN EDE

fogorvos

Ischből, a hol a nyári időszakon át működött, haza érkezve, rendeléseit állandó lakásán ismét megkezdi, és minden a foggyógyászat teréhez tartozó műtétek kiitelére és műfogak előállítására ajánlja magát.

Főpiacz, 1824. Szikszay-ház I.só emelet.

Járványos időben **közönséges edes ivóvíz helyett** a természetes **krondorfi savanyuvizet**

ajánlják az orvosok. — Kaphatók mindenütt. **Magyarországi főraktár: Budapest, Arany János utca 9. szám.**

Szálloda-megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt utazó közönséggel, valamint jóakaróim és barátaimmal tudatni, hogy az ujonnan épült és az ujkor igényeinek megfelelő, minden kényelemmel berendezett

Petanovits „Meropole szállodát” Budapest kerepesi-ut 58.

szombaton, szeptember 2-án

megnyitottam. A szálloda, mely Budapest legélénkebb utcáján, a keleti pályaudvar, színházak és a körut közvetlen közelében fekszik, a legmodernebb igényeket is kielégíti, t. i. **összes helyiségei villamosan világítatnak**, továbbá a szállodában felvonógép, fürdők és télen központi gőzfűtés van bevezetve.

A szálloda a fő- és székváros egyik látványosságát képezi. A szálloda kitűnő étteremmel, téri kerttel, magyar és francia konyhával és tényes kávéházzal rendelkezik. — Számos látogatásért esedezve, maradtam

Berkowitz J.

igazgató, ezeótt a Sacher C. szállodában.

Szoba árak mérsékelték, világítás és kiszolgálás nem számítatik.

Az összes orvosi tudományok tudora

Dr. Borbély Imre

specziális fogorvos

lakását f. hó 1-től

a **RANUNKE**-féle háztól a

HAJDU GYULA-féle házba

(Piacz és Csapó utca sarkán, szembe a Bika-szállodával) I. emelet tette át. —

Kapu bejárat a csapó utcáról.

Rendel: d. e. 8—12-ig.
d. u. 2—5-ig.

Férfi Chiffon ingek,

a hírneves **Schroli-féle Chiffonból,**

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák, Keztyük,

Női Blousok,

Kész mosó gyermek ruhácskák,

Brassói posztók,

Tricot, Peruvienne, Doskin

Szabó Lajos fia

üzégnél.

Tölsner Adolf

Billiárd-gyára

Bécs, V. Rampersdorfergasse No. 7.

ajánlja cs. és k. kizárólag szabad.

fordíthatlan biliárdjait

két márványlappal most 525 frttól feljebb.

Elvállal egész kávéházi berendezéseket

mindenfélé módzatban, részletfizetésre is.

Átjátszott billiárdok bábra vagy

carambolra új szerkezettel 150 frttól fel-

jebb. — Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Frühauf J.

szállodás.

A világ
legjobb
fénymaz!

FERNOLENDT

fénymaz

Bécs

gyár alapítottat
1835!

Ezen fénymaz,
vitriol nélkül
gyorsan a leg-
szébb mély feke-
te színű fényt ad-
ja és a bőrt tar-
tóssá teszi.

Mindenütt raktáron!

Ertesítés! A n.
é. közönség saját
érdekében kére-

tik csakis **Fernolendt fénymazt** venni és
csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendt

névalírással vannak ellátva, mivel
temérdek értéktelen utánzat van forga-
lomban, melynek vignétája az én vig-
nétámhoz hasonlóan vannak nyomva,
hogy így a közönséget tévútra vezessék.

CACAO. CHOCOLAT MAESTRANI

legjobb és leghiresebb svájci
csokoládé.

Jótállás tiszta cacao és cukorért.

Péntek Ferenczné

női-divattermében

Nagyuj-utca 1704. sz. a.
tanuló-leányok felvételnek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz **MOLL A.** védjegyét és aláírását
tünteti fel.

A **Moll A.**-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
aitestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rozott székrekedés, májbántalom,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-
szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepec-é-
telt eredeti doboznak 1 frt 0 é.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg **MOLL A.** védjegyét tünteti fel és „A. MOLL”
feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köz-
vény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredet;
üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzöllyavas szikló.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint
felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egy-
szersmind óvszer fogfájás ellen. — Egy **MOLL A.** védjeggyel ellátott üveg ára:
60 krajczár.

FŐ-SZÉTRÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9 sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan **MOLL A.** aláírásával és védjeggyel ellá-
tott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN **Tóth Béla** gyógyszerész, dr. **Rothschenk**
V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Ti. adar uraknál.

Koszt adásra

vállalkozó kerestetik.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanin-
tézet pallagi telepén, mintegy 75 tanuló
élelmezésére pályázat hirdettetik.

Ezen üzlet csekély befektetéssel is
folytatható, mivel a felszerelés az intézeté.
Feltételek megtekinthetők **a városban**
az igazgatóságnál.

Ajánlatokat **szeptember**
12-ikeig lehet beadni.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok.

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-satin,

Vásznak, kész fehérneműek,

Szőnyegek, függönyök,

ÁGY és ASZTALTERITŐK.

Paplanok, matrácok,

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.